

Adviestraject

Nieuwe wijze van adviseren

- Geen behoefte aan dikke rapporten
- Eerdere adviezen zijn voor belangrijk deel nog actueel
- Geen behoefte aan aanvullend onderzoek
- Uitkomst advies resultaat van interactief proces

3 trapsbenadering

- SER Noord-Nederland neemt deel in NoorderLABs
- Via een werkconferentie wordt gezamenlijk gezocht naar antwoorden op de opgaven die voorliggen
- SER Noord-Nederland zal in de eindfase gevraagd worden een reflectie te geven op de concept visie

SER
NOORD
NEDERLAND

Aanleiding

Adviesaanvraag DB SNN

- Terugtrekende overheid en veranderende rolverdeling Rijk/regio
- Veranderende economische omstandigheden 'van groei naar consolidatie'
- Vergroten van concurrentiepositie van Noord-Nederland
- Behoeft meer gebruik te maken van bestaande hulpbronnen

Actuele vraagstukken die vragen om een antwoord

- Demografische ontwikkeling
- Klimaatveranderingen
- Energietransitie
- Overgang naar een kenniseconomie
- Schaarste arbeidsmarkt

SER
NOORD
NEDERLAND

Centrale vraag

Hoe kan strategische groei en krimp op een goede wijze aan elkaar verbonden worden?

- Ruimtelijk
- Economisch
- Sociaal

SER
NOORD
NEDERLAND

Advies Het Noorden geeft geen Krimp

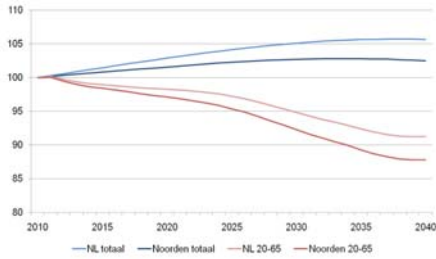
Prof.dr. Jouke van Dijk

SER
NOORD
NEDERLAND

SOEIAAL ECONOMISCHE RAAD

Ontwikkeling (beroeps) bevolking

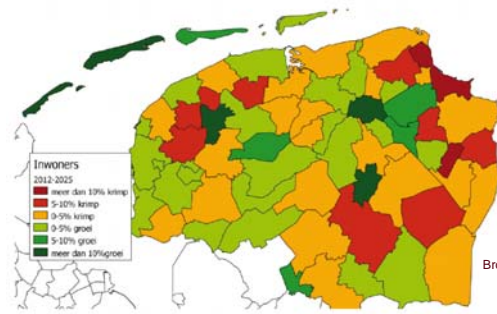
De bevolking groeit in Nederland en in het Noorden

De beroepsbevolking (20-65 jaar) neemt af.
In het Noorden (12%) iets meer dan landelijk (8%).

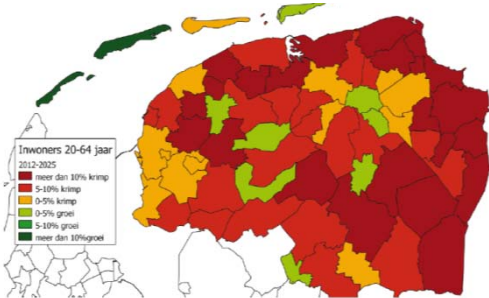
Ontwikkeling totale bevolking 2012 - 2025

Bron: NAV 2012, CAB

Bevolkingsontwikkeling 20-64 jarigen

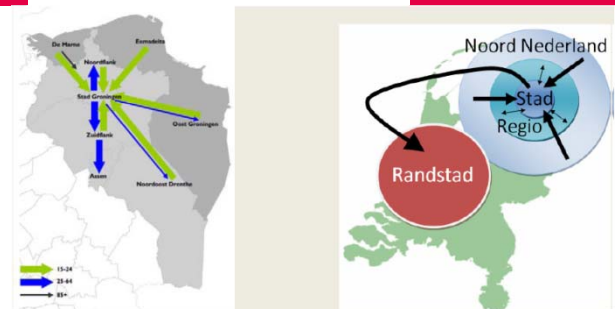

Bron: NAV 2012, CAB

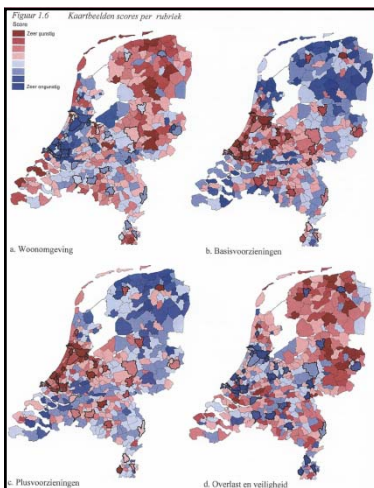

Vergrijzing groter probleem dan Krimp.

Migratie: het roltrap model

Jongeren gaan naar de stad voor opleiding.
Gezinnen naar nabije omgeving voor wonen

Scores Woonfactoren Ommeland / Stad

- Woonomgeving + -
- Basisvoorzieningen - +
- Plusvoorzieningen - +
- Overlast & Veiligheid + -

Bron: Bureau Louter
Waar willen we wonen 2011

Migration to less popular rural areas

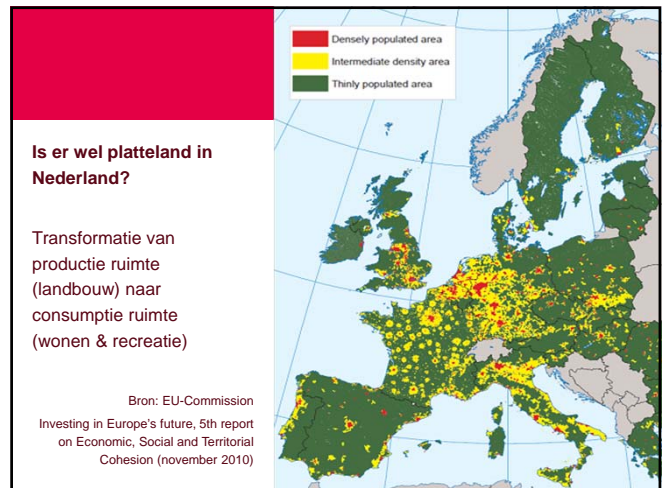
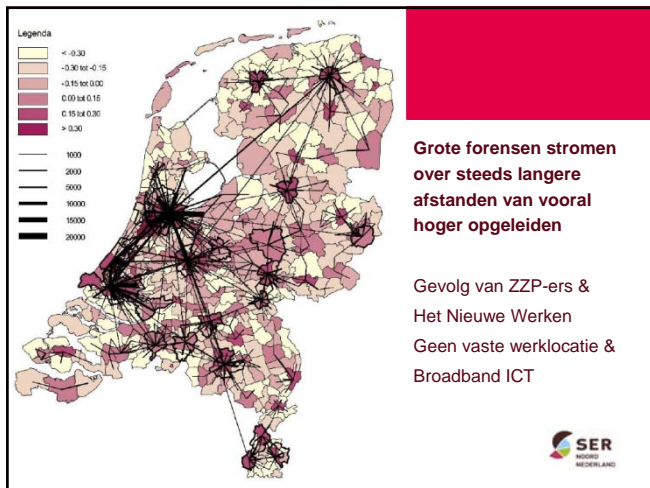

Proefschrift Rijk Bijker:

Er zijn veel migranten naar minder populaire rurale gebieden!

Januari 2013

Aanbevelingen

Faciliteer en stimuleer economische ontwikkelingen

- Investeren in infrastructuur (fysiek, sociaal & digitaal ICT breedband)
- Faciliteren arbeidsmobiliteit lager opgeleiden
- Sterke sectoren als onderwijs en zorg/toerisme d.m.v. experimenten als springplank voor economische ontwikkeling

Los coördinatie problemen op

- Krimp vraagt om een integrale oplossing op regionaal niveau
- Samenwerkende gemeenten, regisserende provincie en Rijk met ondersteuning voor experimenten
- Samenwerking tussen ondernemers: creativiteit, innovatie & ondernemerschap

SER NOORD NEDERLAND

Aanbevelingen

Stel experimenteer gebieden in

- Wegnemen van belemmeringen (o.a. Fusietoets, NMA eisen)
- Instellen van regelluwe zones (beperkte bureaucratie verantwoord)
- Stimuleer/faciliteer innovatie, creativiteit en ondernemerschap

Investeer in Kennis- en informatieontwikkeling

- Investeer in onderzoek t.b.v. inzichten voor de langere termijn
- Leren van krimpregio's elders in Nederland en in het buitenland

Werk aan integrale aanpak eigen-woning problematiek

- Problemen huizenmarkt te groot voor individuele partijen
- Problemen zowel kwantitatief als kwalitatief

SER NOORD NEDERLAND

Huidige opgaven

Meer ruimte voor experiment

- Hoe ruimtelijk in te vullen, wie heeft/neemt de regie

Faciliteren en stimuleren van economische ontwikkeling

- Leggen van verbindingen met groeigebieden, Smart Specialization
- Stimuleren arbeidsparticipatie onderkant arbeidsmarkt

Integrale aanpak van vastgoed

- Particulier woningbezit
- Commercieel vastgoed (o.a. Detailhandel)

SER NOORD NEDERLAND

Advies Met Kennis Beter Smart Specialization Strategy

Prof.dr. Jouke van Dijk

SER NOORD NEDERLAND

SOEWAAL ECONOMISCHE RAAD

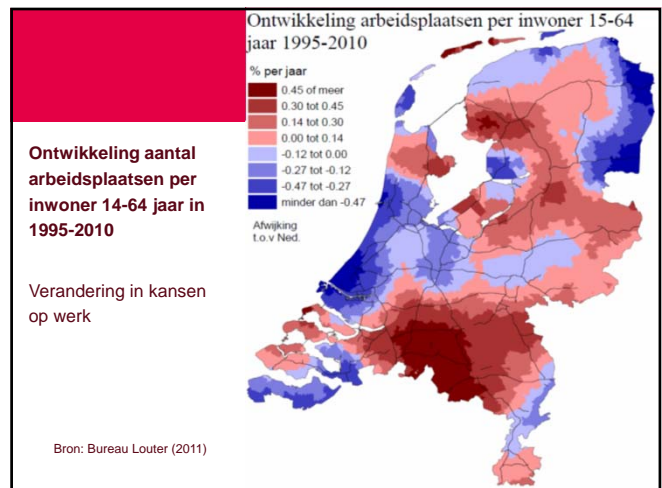
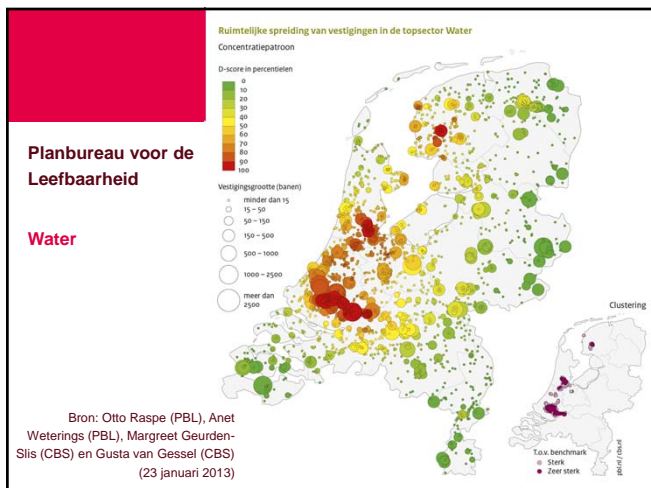
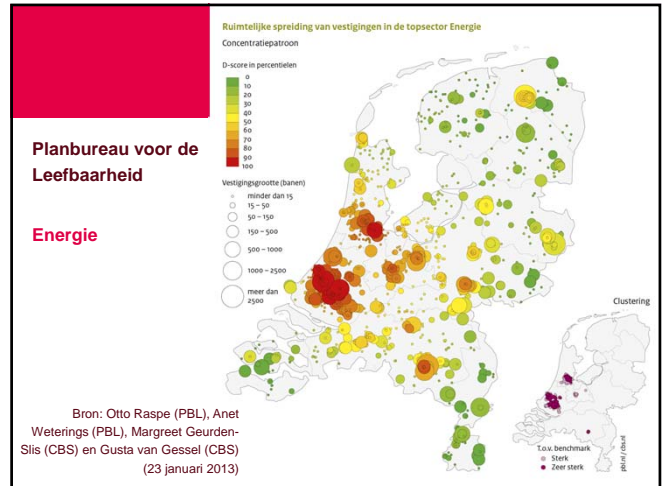
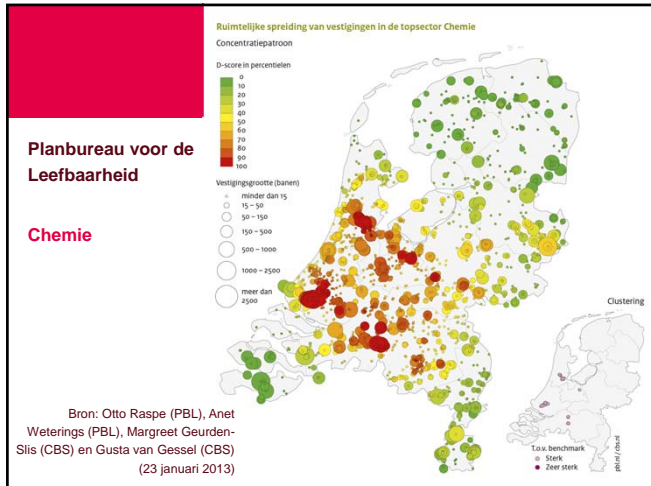
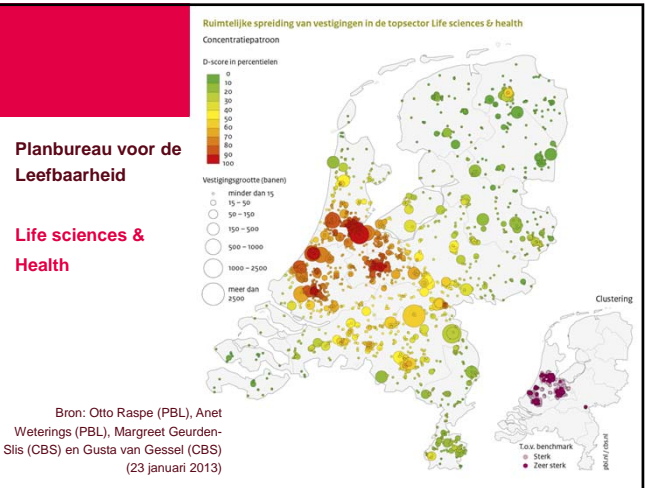
Advies

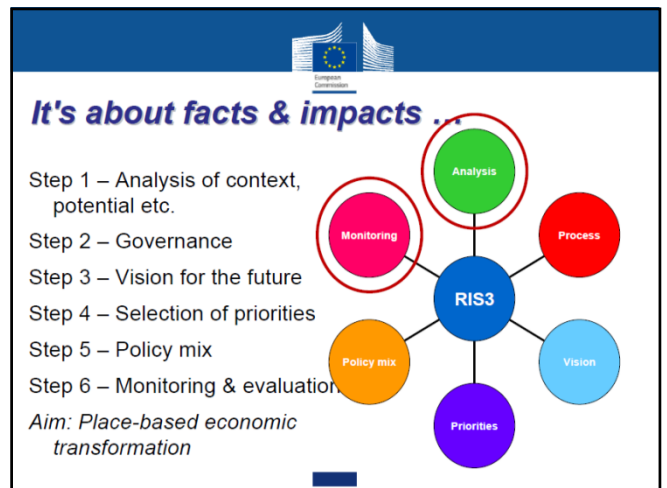
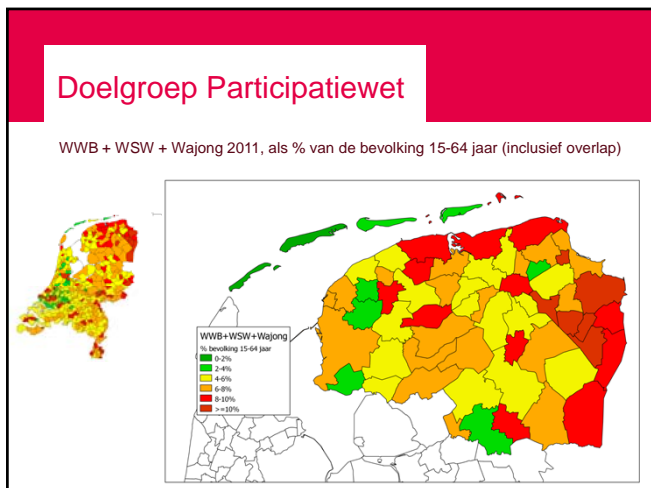
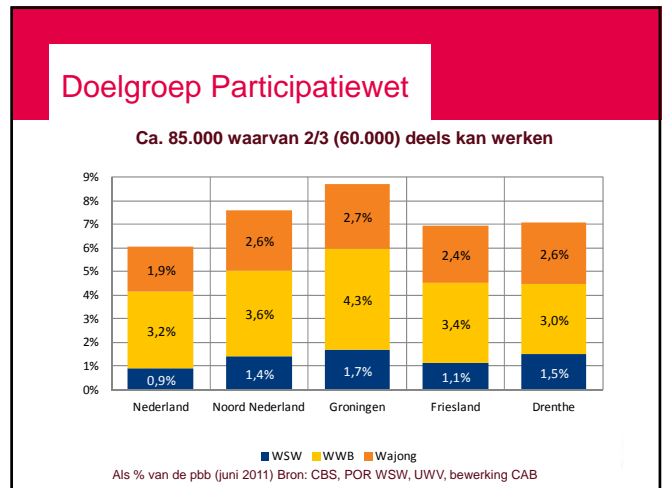
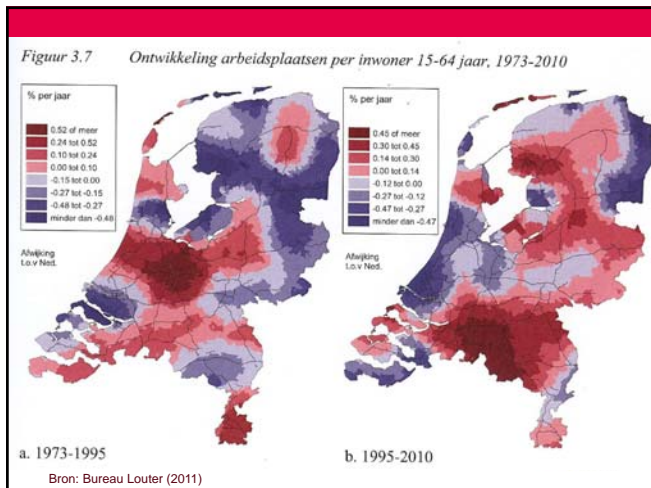
Koerswijziging in Europa – EFRO 2014-2020

- Smart Specialisation Strategy is voorwaarde
- Beleid gericht op de regionale uitdagingen en doelstellingen Europa 2020
- Koppeling zoeken met andere Europese fondsen (mn. ESF & Horizon 2020)

Analyse van de regio (RUG onderzoek)

- Geen van de sectoren of clusters springt er in Noord-Nederland echt uit
- Wel 4 regio specifieke specialisaties: Agribusiness, Lifesciences (m.n Health Care), Energie en Recreatie & Toerisme (m.n. Waterrecreatie)

Advies

Analyse van de regio (SWOT Analyse)

- Noord-Nederland scoort zwak als het gaat om R&D aandeel, maar sterk als het gaat om toepassing van bestaande kennis en sociale innovatie
- Noord-Nederland beschikt over een aantal brede kennisinstellingen en minder over gespecialiseerde kennisinstellingen, belangrijk voor clustervorming
- In toenemende mate sprake van mismatch van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt – wat is de relatie met de speerpunten?
- Noord-Nederland relatief weinig exportgericht
- Geen inzicht in de ketens van toeleveranciers, afnemers en kennisrelaties binnen de bestaande kansrijk geachte clusters

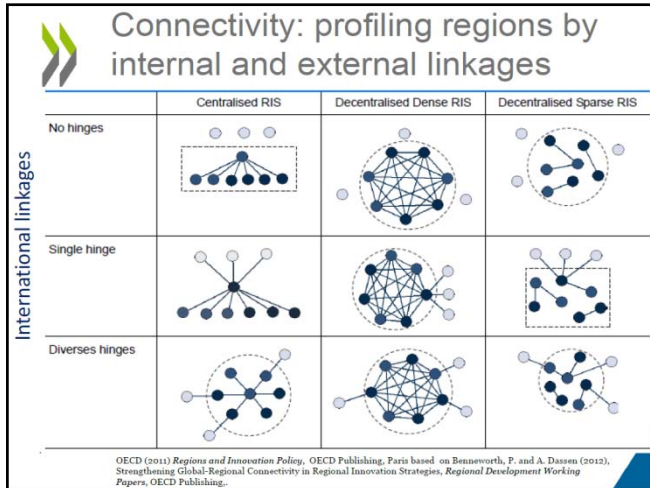
SER NOORD-NEDERLAND

Advies

Analyse van de regio (Consultatie)

- Focus op het 'brede' MKB en inzetten op toepassingsgerichte kennis en innovatie werd ondersteund
- Belang van cross-overs werd nadrukkelijk genoemd. Sensortechnologie en Biobased society kunnen hierbij een rol spelen
- Een Human Capital Agenda is onmisbaar voor het realiseren van de doelstelling
- Ontwikkel Living Labs waarbinnen naast de drie O's (Ondernemers, Onderwijs & Overheid) ook eindgebruikers een rol spelen
- Aansluiten bij de maatschappelijke uitdagingen Horizon 2020 programma
- Intensiveer samenwerking MKB & Kennisinstelling, maar het gaat hierbij niet alleen om high tech.

SER NOORD-NEDERLAND

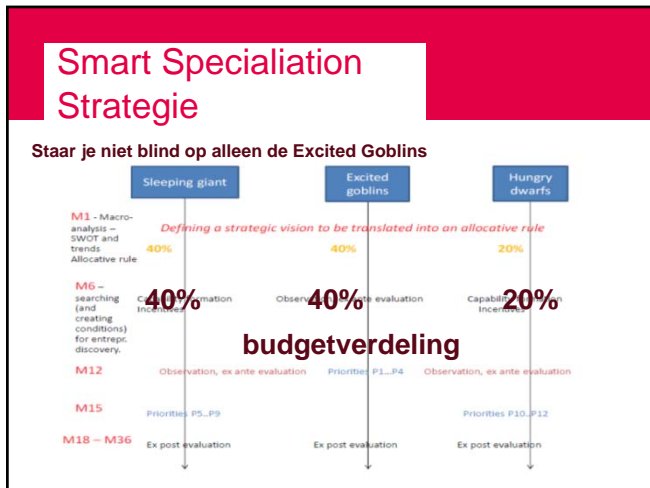

S3 advies Foray

Sectoral level mapping

- Sleeping giant agrofood
- Excited goblins high tech cluster
- Hungry dwarfs low tech SMEs

- With a wait and see policy, it is likely that the excited goblins will corner the whole funding (they have so many good projects) while the other sectors are sleeping. But need also to be part of the strategy (need for modernisation, diversification)
- Does not mean that you need support a project in every sector ... but to give every sector a chance to be present in S3 through a good project

Aanbevelingen

Visie & Strategie voor Noord-Nederland (1/2)

- Zet kracht in op het brede en innovatieve bedrijfsleven, maar staar je niet blind op de huidige speerpunten en denk aan de echte problemen op de arbeidsmarkt
- Richt je met name op toepassingsgerichte innovatie in relatie tot het probleem
- Focus op vier regio specifieke specialisaties (Agribusiness/Agrofood, LifeSciences/Healthy Ageing, Energie en Toerisme & Recreatie)

Aanbevelingen

Visie & Strategie voor Noord-Nederland (2/2)

- Gebruik maatschappelijke trends (sensor, biobased, internationalisering) om cross-overs te realiseren
- Leg verbindingen tussen de netwerken van de kennisinstellingen en bedrijfsleven en ontwikkel Human Capital Agenda's
- Houd rekening met de lange termijn agenda, sluit aan bij Horizon 2020 en investeer in kennisintensieve ontwikkelingen
- Werk samen met alle stakeholders

Huidige opgaven

Koerswijziging Europese commissie

- Van wensdenken naar doelstellingsgerichte resultaten

Human Capital Agenda

- Verbinden van kennisinstellingen & bedrijfsleven over de hele onderwijs- en onderzoeksketen

Investeren in brede innovatieve bedrijfsleven

- Toepassingsgericht